

فرهنگ ایران زمین

بنیادگذاران

محقق دانش پژوه، دکتر نهم پرستور، مصطفی تقربانی
دکتر عباس زریاب غولی، ایرج افشار

صاحب امتیاز: ایرج افشار

چاپ دوم از جلد اول تا بیستم

۱۳۳۲ - ۱۳۵۳

کارنامه بیست سال

«فرهنگ ایران زمین» بیستمین سال انتشار خود را به پایان رسانید و سعادت دست داد که به لطف دوست عزیز آقای حمید نوشیروانی دوره بیست ساله آن از محل سرمایه‌ای که بنیاد نیکوکاری نوشیروانی در اختیارم گذاشت در ده مجلد تجدید طبع گردید تا در اختیار کتابخانه‌ها و علاقه‌مندان قرار گیرد که دوره‌های آن را (به علت محدود بودن چاپ دوره‌های گذشته آن) تهیه نکرده بودند.

«فرهنگ ایران زمین» از سال ۱۳۳۲ منتشر شد. نخستین دفتر آن تاریخ فروردین ۱۳۳۲ داشت و در یکصد و ده صفحه بود. پنج تومان بهایش بود و فقط دوپست و پنجاه نسخه از آن چاپ شد. (۱)

در ابتدا قرار بود که در هر فصل یک دفتر منتشر شود و تعداد صفحات هر مجلد آن (مرکب از چهار دفتر) به چهارصد صفحه برسد. دوره سالهای اول تا هشتم به تفاوت در چهار و سه و دو دفتر منتشر شد و از سال نهم تا دوره بیستم در یک دفتر ولی مجموعه صفحات همه مجلدات حدود چهارصد صفحه بوده است.

... و قضیه انتشار آن چنین بود که تنی چند از دوستان (دکتر منوچهر ستوده، دکتر مصطفی مقربی، دکتر محمد دیرسیاقی و دکتر محمد مکرری) سالی چند قبل از نشر «فرهنگ ایران زمین» ضمن بحث و صحبت‌های دوستانه و در کنار فعالیتهای ادبی شخصی خود، انتشار نشریه‌ای را که حاوی تحقیقات و تبیعاتشان باشد لازم می‌شمردند و نام «فرهنگ ایران زمین» را برای چنان نشریه‌ای که قصد نشر آن را داشتند انتخاب کرده بودند. اما امکانات انتشار آن برای آنان پیش نیامد.

در آن اوقات من مجله مهر (سال ۸) را اداره می‌کردم و چون صاحب امتیاز آن، مجله را با مقاصد سیاسی خود در آمیخت من درصدد نشر مجله‌ای تحقیقی بودم. پس موضوع چنین انتشار نشریه‌ای را با دکتر منوچهر ستوده و دکتر محمد مکرری و دکتر مصطفی مقربی و دکتر عباس زریاب خوبی در میان نهادم. اگر چه آنان

۱- این مجله در طول مدت بیست سال به تناوب در چاپخانه‌های فردوسی، تابش، رنگین، بهمن، دانشگاه، بهمن، افست، فردین چاپ شده است.

ضررهای مالی و دشواری و وقت گیری چنین کاری را پیش بینی می کردند، من پیشنهاد کردم که در صورت همکاری معنوی و کمک قلمی به نشر آن، گرفتاریهای مالی و اداره امور آن را متعهد می شوم. پس دوسه تن از دوستان گفتند که درین صورت همان نام « فرهنگ ایران زمین» که مورد علاقه ما بوده است بر چنین نشریه ای گذاشته شود. کلیشه نام آن را هم که نویسانیده و تهیه کرده بودند در اختیارم گذاشتند، و آن کلیشه ای است که در نخستین صفحه جلد اول مجله به چاپ رسیده است.

از آن جمع، دکتر منوچهر ستوده و دکتر مصطفی مقربی و دکتر عباس زریاب خوبی در کار انتشار چنین مجموعه ای پایدار ماندند و من پیشنهاد کردم که محمد تقی دانش پژوه نیز به ما بپیوندد. در نخستین شماره مجله که انتشار یافت نام «گردآورندگان این دفتر» محمد تقی دانش پژوه، منوچهر ستوده، مصطفی مقربی، عباس زریاب خوبی، ایرج افشار به چاپ رسید. روش و هدف آن هم به قلم اینجانب در اولین شماره درج شد.

هر يك از بنیاد گذاران در اغلب مجلدات مجله مقاله ای و تحقیقی دارد و با علاقه و استواری استمرار انتشار مجله را موجب شده است.

در انتهای مجلدات اول و دوم و سوم، نام کسانی که اشتراك این مجله را تعهد کردند (و همین توجه موجب استقامت کار مجله بود) درج شد و خود یادگاری است ارجمند از محبت کسانی که ما را در آغاز کار همراهی کردند. ناگفته نگذارم که چاپ شماره هایی از سال پنجم به علت مسافرت من توسط منوچهر ستوده و مصطفی مقربی انجام شد. محمد تقی دانش پژوه هم در چاپ قسمتی از مجلدات هجدهم و نوزدهم مجله مراقبت و اهتمام کرد.

* * *

در نحوه چاپ و ترتیب درج مقالات از همان ابتدا توجه کامل بر آن معطوف بود که مجله کاملاً چهره علمی و تحقیقی داشته باشد. مخصوصاً بنحوی باشد که در میان مستشرقین مقام و اعتباری بیابد. شاید به همین ملاحظه بود که بعضی از محققان خارجی مانند ژان اوبن J. Aubin و م، موله M. Molé، ریچارد فرای R. Frye، و اس. کنیدی E. S. Kennedy مقاله هایی را برای درج به این مجله اختصاص دادند. مرحوم سید حسن تقی زاده را به این مجله عنایتی خاص بود. نشانه کاملش آنکه همانطور که مجله های ینما و سخن را مورد توجه قرار داد و مقرر داشت که پنج سهم از سهام چاپخانه اوست برای تقویت بنیه مالی آن مجله ها به صاحبان

امتیاز آنها اختصاص یابد، پنج سهم را هم به نام اینجانب کرد و من بهای آن سهام را با دریافت حق السهم از چهار همکار گرامی خود به شرکت چاپ افسست پرداختم ولی چندسالی آنها را نگاه داشتیم تا اینکه در سال ۱۳۴۶ با موافقت دوستان آن سهام فروخته شد. غرض از یادآوری این نکته منحصرأ ازین باب است که چون یکی از دوستان پرشور دریکی از مقالات خود به این موضوع معمولی اشاره کرده بود و به منظور «کویدن» دیگران پای این مجله را به میان کشیده بود، شایسته بود که از نظر اطلاع آیندگان گفته شود که «فرهنگ ایران زمین» از عایدی سهام شرکت مذکور جان نگرفت و هیچگاه منافع سهام آن به مصرف چاپ مجله نرسید. طبعاً عایدی سهام متعلق به صاحبان سهام بود. اما باید گفته شود که آن منافع برای هر يك از آنها بیش از سیصد چهارصد تومان در سال نبود و هیچ يك از آنها ازین ممر معیشت خود را تأمین نکرده است!

از استادان دیگری که فرهنگ ایران زمین را به چشم اعتنا و محبت مورد الثفات خود قرار دادند نام سعید نفیسی و مجتبی مینوی را باید ذکر کرد. مرحوم نفیسی از همان آغاز انتشار مجله منظماً مقالات علمی خود را درینجا منتشر می کرد و سعی می کرد که این مجله قوام بگیرد. استاد مجتبی مینوی که برای او طول عمر و نیروی کار از درگاه خداوند مسألت می شود نیز مجله را مورد توجه خود قرار داد و چند تحقیق و مقاله درین نشریه به چاپ رسانید.

این مجله تاروزگاری که انتشار بیابد مرهون گذشتها و مهر بانیهای یاران عزیز است که بنیادگذار آن بوده اند و همچنین بزرگواران و نویسندگان و خریداران و مراکزی که مرا در انتشار مجله یاری و یاوری کرده اند. امیدوارم خدمتی که آغاز شده است باهدملی و همکاری دوستان ادامه یابد.

ایرج افشار

فهرست بیست ساله

جلد اول (۱۳۳۲)

- ۴۰-۱ راست، نیکلا: فهرست مآخذ زبانها ولهجه‌های ایرانی
- ۵۶-۴۱ ستوده، منوچهر: ترانه‌های گیلان (۱)
- قزوینی، محمد: شرح احوال میرزا مخدوم شریفی
(به اهتمام عباس زریاب‌خوئی)
- ۶۹-۵۷ نفیسی، سعید: مقدمه بر رساله صاحبیه
- ۷۸-۷۰ غجدوانی، عبدالخالق: رساله صاحبیه (متن فارسی)
- ۱۰۰-۷۸ ابن سینا: رساله بعضی الافاضل الی علماء مدینة السلام
(به اهتمام محمد تقی دانش پژوه)
- ۱۰۹-۱۰۱ مینورسکی، ولادیمیر: خاقانی و آندرنیکوس کومنه‌نوس
(ترجمه عبدالحسین زرین کوب)
- ۱۷۲-۱۱۰ زرین کوب، عبدالحسین: تعلیقات بر مقاله مینورسکی
دانش پژوه، محمد تقی: تاریخ برخورد ابن سینا و
شیخ ابوسعید
- ۱۹۹-۱۸۹ ابن سینا: پاسخ به شیخ ابوسعید ابی‌الخیر (متن عربی)
- ۲۰۴-۲۰۰ افشار، ایرج: مقدمه بر رساله مادة الحیوة
- ۲۱۲-۲۰۵ نورالله (آشپز شاه عباس): مادة الحیوة (متن فارسی)
- ۲۷۰-۲۱۳ ستوده، منوچهر: ترانه‌های گیلان (۲)
- ۲۸۶-۲۷۱ زریاب، عباس: انتقاد بر چاپ اسرار التوحید از ذبیح‌الله صفا
- ۲۹۰-۲۸۷ کندی، ا.س.: نکاتی درباره هیأت اسلامی
- ۳۴۶-۲۹۱ فرای، ریچارد: بخشی از تاریخ نیشابور (متن فارسی)
- ۳۶۲-۳۴۷ ستوده، منوچهر: مثل‌های گیلکی
- ۳۷۴-۳۶۳

جلد دوم (۱۳۳۳)

نقیسی ، سعید : مقامات خواجه غجدوانی و عارف ریوگری

- ۱۸-۱ (متن فارسی)
- ۴۴-۱۹ افشار، ایرج : کتابشناسی دستور زبان فارسی
- دانش پژوه، محمد تقی : نکته‌هایی در سرگذشت ابن سینا و
داستان سرگذشت
- ۷۹-۴۵
- ۹۲-۸۰ ستوده ، منوچهر : امثال سمنانی
- ۱۰۴-۹۳ او بن، ژان : مقدمه بر دو رساله صوفیانه (به زبان فرانسوی)
- : مقامات طاهرالدین محمد و شمس‌الدین ابراهیم
- ۲۳۲-۱۰۵ (متن فارسی)
- ۲۵۳-۲۳۳ اقتداری، احمد : مثل‌های لاری
- واعظ زاده ، حسین : مناظره ابوحاتم رازی و محمد
ابن زکریای رازی
- ۲۷۱-۲۵۴
- ۲۸۰-۲۷۲ فرای ، ریچارد : اندرزنامه کاپوس (ترجمه ایرج افشار)
- ۲۹۲-۲۸۱ افشار ، ایرج : معرفی بیست و هفت کتاب تازه چاپ
هیگک، سرولزلی : جدول مطابقت سال‌های مسیحی
و هجری قمری (ترجمه منوچهر ستوده)
- ۳۳۱-۲۹۳
- ۳۳۱-۳۲۹ نقیسی ، سعید : مقدمه بر رساله روحی انارجانی
- ۳۷۲-۳۳۲ روحی انارجانی : رساله (متن فارسی)
- ۳۷۶-۳۷۳ مقری، مصطفی : مقدمه علی بن شاه بر کلیله و دمنه
- ۳۹۲-۳۷۷ افشار، ایرج : مثل‌های یزدی
- ۳۹۷-۳۹۳ افشار، ایرج : معرفی هشت کتاب تازه چاپ
- ۳۹۹-۳۹۸ صبا، محسن : مقدمه بر کتابشناسی ایران
- ۳۰-۱ (ضمیمه) افشار ، ایرج : کتابشناسی ایران (۱۳۳۳)

جلد سوم (۱۳۳۴)

- ۲۱-۵ ستوده ، منوچهر : قلعه الموت، بلدة الاقبال
- ۲۷-۲۲ ستوده ، منوچهر : مقدمه بر رساله لغات اهالی رامند

- _____ : رساله لغات «فرس قدیم، اهالی رامند (متن فارسی) ۲۸-۷۷
- افشار، ایرج : کتابشناسی زبانها ولهجه‌های ایرانی ۷۸-۹۳
- افشار، ایرج : معرفی پانزده کتاب تازه چاپ ۹۴-۱۰۴
- ضرابی، عبدالرحیم : مرآة قاسان، به کوشش ایرج افشار
(متن فارسی) ۱۰۵-۲۶۱
- افشار، ایرج : یادداشت درباره «مرآة قاسان» ۲۶۱-۲۶۲
- قطب راوندی : چند مسأله از فقه به فارسی، به اهتمام محمد امین
خنجی (متن فارسی) ۲۶۳-۶۶۶
- خنجی، محمد امین : یادداشت در تصحیح چند مسأله از فقه بفارسی ۲۶۷
- دومناش : محافل روحانی مزدیسنان در شاهنشاهی ساسانیان
(ترجمه سعید نفیسی) ۲۶۸-۲۷۴
- نفیسی، سعید : نسخه جالبی از کیمیای سعادت ۲۸۵-۲۹۲
- افشار، ایرج : احمد بهمینار (یادبود) ۲۹۲-۲۹۵
- دوستدار، سهراب : معرفی کتاب آب و هوای ایران ۲۹۶
- مدرس رضوی، محمد تقی : مقدمه بر «کارنامه بلخ» ۲۹۷-۲۹۹
- سنائی غزنوی : کارنامه بلخ (متن فارسی) ۳۰۰-۳۵۴
- مدرس رضوی، محمد تقی : توضیحات لغوی درباره
کارنامه بلخ ۳۵۵-۳۶۶
- صبا، محسن : تاریخچه ایران‌شناسی در فرانسه ۳۶۷-۳۹
- افشار، ایرج : معرفی کتابهای تازه چاپ ۳۹۱-۴۰۷
- افشار، ایرج : علی اکبر دهخدا ۴۰۸-۴۱۰
- افشار، ایرج : عباس اقبال ۴۱۱-۴۱۶

جلد چهارم (۱۳۳۵)

- مینورسکی، ولادیمیر : ویس ورامین (ترجمه مصطفی مقربی) ۳-۷۳
- دانش پژوه، محمد تقی : شیخ طوسی و کتاب نهاییه ۷۴-۱۱۲
- افشار، ایرج : وقفنامه سه دیه در کاشان ۱۱۲-۱۲۲
- افشار، ایرج : معرفی ده کتاب تازه چاپ ۱۲۳-۱۴۴
- رویمر، هانس روبرت : گردآوری مکاتبات تاریخی ایران
(ترجمه هربرت هورست و تحریر ایرج افشار) ۱۴۵-۱۵۸

- خو انساری ، محمد : مقدمه بر رساله « بیان اعتقاد اهل سنت »
 (بامشارکت آلبرت کمپانیونی)
 ۱۶۲-۱۵۹
 ابو حفص نسفی : بیان اعتقاد اهل سنت (متن فارسی)
 ۱۷۲-۱۶۳
 خنجی ، محمد امین : فضل الله بن روز بهان خنجی
 ۱۸۴-۱۷۳
 محمد بن منصور : گوهر نامه ، به کوشش منوچهر ستوده
 (متن فارسی)
 ۲۸۷-۱۸۵
 افشار ، ایرج : معرفی بیست و هشت کتاب تازه چاپ
 ۳۱۲-۲۸۸
 اعتمادی ، احمد علی : اقتصاد روستایی نورستان
 ۳۸۸-۳۱۳
 افشار ، ایرج : معرفی یازده کتاب تازه چاپ
 ۳۹۶-۳۸۹

جلد پنجم (۱۳۳۶)

- مینوی ، مجتبی : درباره تحریمه القلم سنائی
 ۹-۵
 سنائی غزنوی : تحریمه القلم (متن فارسی)
 ۱۵-۱۰
 مؤید ثابتی ، علی : نامه های تاریخی
 ۲۲-۱۶
 شهشاهانی ، سید حسین : وقفنامه مسجد میرعماد در کاشان
 ۵۰-۲۳
 ذکاء ، یحیی : گویش « گلین قبه » یا هر رندی
 ۹۲-۵۱
 افشار ، ایرج : معرفی شش کتاب تازه چاپ
 ۹۵-۹۳
 محجوب ، محمد جعفر : درباره کلیله و دمنه
 ۲۶۱-۹۷
 مقرئ ، مصطفی : معرفی نه کتاب تازه چاپ
 ۲۶۴-۲۶۲
 مینوی ، مجتبی : درباره کلیله و دمنه رودکی
 ۲۷۸-۲۶۵
 افشار ، ایرج : مقدمه در زندگی و آثار حبیب تفلسی
 ۲۹۷-۲۷۹
 حبیب تفلسی : بیان الصناعات (متن فارسی)
 ۴۵۷-۲۹۸

جلد ششم (۱۳۳۷)

- افشار ، ایرج : فهرست نسخه های خطی کتابخانه وزارت خارجه
 ۳۷-۵
 موله ، مارین : مقدمه بر رساله ده قاعده (به زبان فرانسوی)
 ۴۵-۳۸
 همدانی ، سید علی : رساله ده قاعده (متن فارسی)
 ۶۶-۴۶
 افشار ، ایرج : معرفی کتابهای تازه چاپ
 ۸۳-۶۷
 دانش پژوه ، محمد تقی : دانشنامه علائی (نقد ترجمه فرانسوی)
 ۸۸-۸۴
 افشار ، ایرج : مقدمه درباره « تاریخ کبیر »
 ۹۴-۸۹

- جعفری، جعفر بن محمد : چند فصل از تاریخ کبیر (متن فارسی) ۱۵۸-۹۵
- شهشاهانی، سید حسین : فرمان تاریخی احمد شاه درانی ۱۶۳-۱۵۹
- اوبن، ژان : چند نکته درباره «مختصر مفید» (به زبان فرانسوی) ۱۶۵-۱۶۴
- مستوفی بافقی، محمد مفید : فصلی از «مختصر مفید»
به کوشش ژان اوبن (متن فارسی) ۱۷۷-۱۶۶
- بارادین، ج.ك. : حکیم نزاری قهستانی ۲۰۳-۱۷۸
- کمالیان، مهدی : نسخه‌بدهای دیوان حافظ ۲۷۲-۲۰۴
- موله، مارین : نقشبندیات (به زبان فرانسوی) ۲۸۴-۲۷۳
- هر وی، جلال : رساله راهنمای عقده گشای (متن فارسی) ۲۹۳-۲۸۵
- جامی، عبدالرحمن : سخنان خواجۀ پارسا (متن فارسی) ۳۰۳-۲۹۴
- _____ : هذا انتساب طریقه نقشبندیه (متن فارسی) ۳۰۶-۳۰۴
- صاحبزاده : رساله مردان، به کوشش مارین موله (متن فارسی) ۳۲۳-۳۰۷
- ستوده، منوچهر : خوئینی (یکی از لهجه‌های آذری) ۳۲۷-۳۲۴
- دانش پژوه، محمد تقی : چند فلولی در کتابی عرفانی ۳۳۳-۳۲۸
- جلد هفتم (۱۳۳۸)**
- مقتدری، محمد تقی : ضرب المثل‌های فارسی در افغانستان ۲۳۳-۱
- ستوده، منوچهر : نکاتی چند درباره حدود العالم ۲۴۶-۲۳۵
- محقق، مهدی : اشعاری به لهجه‌های محلی ۲۵۲-۲۴۷
- محبوب، محمد جعفر : درباره کلیله و دمنه ۲۸۲-۲۵۳
- دانش پژوه، محمد تقی : مقدمه بر «مختصر فی ذکر الحکماء» ۳۱۰-۲۸۳
- _____ : مختصر فی ذکر الحکماء (متن عربی) ۳۳۱-۳۱۱
- جلد هشتم (۱۳۳۹)**
- افشار، ایرج : مقدمه بر کارنامه اوقاف ۵
- تاج‌الدین نسائی : کارنامه اوقاف (مثنوی فارسی) ۲۲-۶
- ماتسوخ، رودلف : مسأله قدیمترین تاریخ مذهب صبی ۳۶-۲۳
- محقق، مهدی : یادداشتهایی درباره مرزبان نامه ۷۱-۳۷
- موله، مارین : نقشبندیات (دنباله متون) ۱۳۴-۷۲
- حکمت، علی اصغر : تخت طاووس ۱۴۹-۱۳۵
- گو بلو، هانری : سدی از عهد صفویه در کاشان ۱۵۲-۱۵

- ۱۶۰-۱۵۳ اقبال ، عباس : عرائس الجواهر و نفایس الاطایب
 ۲۲۰-۱۶۱ استودارت : سفرنامه (ترجمه احمد توکلی)
 ۲۴۸-۲۰ آریان، قمر : لغتنامه آئین مسیح در زبان فارسی
 ۲۵۲-۲۴۹ افشار ، ایرج : معرفی کتابهای تازه

جلد نهم (۱۳۴۰)

- ۴۵-۳ اقبال ، عباس : تاریخ جواهر در ایران
 ۳۶ افشار، ایرج : مقدمه بر پندنامه ماتریدی
 ۶۷-۴۷ ماتریدی ، ابو منصور: پندنامه، به کوشش ایرج افشار (متن فارسی)
 ۶۹-۶۸ افشار ، ایرج : مقدمه بر جامع الخیرات
 حسین یزدی، سیدرکن الدین : جامع الخیرات (به اهتمام
 ۲۷۷-۷۰ محمدتقی دانش پزوه و ایرج افشار (متن عربی)
 ۳۰۲-۲۷۸ ضرابی، منوچهر : طایفه بویر احمد

جلد دهم (۱۳۴۱)

- ۷-۵ افشار، ایرج : مقدمه بر کتابچه موقوفات
 ۱۲۳-۸ طراز، عبدالوهاب : کتابچه موقوفات یزد (متن فارسی)
 پطر و شففسکی : نهضت سربداران در خراسان (ترجمه کریم
 ۲۲۴-۱۲۴ کشاورز)
 ۲۲۹-۲۳۵ نفیسی، سعید : فتوت نامه ای از قرن هفتم
 ۳۸۱-۲۳۰ ناصر سیواسی : فتوت نامه منظوم، به کوشش سعید نفیسی (متن فارسی)
 دانش پزوه ، محمد تقی : مقدمه و تصحیح باب پنجم
 ۳۱۸-۲۸۲ بیان الادب و متن آن (متن فارسی)
 ۳۹۳-۳۱۹ ریتر ، هلموت : آغاز فرقه حروفیه (ترجمه حشمت مؤید)
 ۴۰۷-۳۹۴ ضرابی، منوچهر : طوایف میان آب
 ۴۱۰-۴۰۸ بینش، تقی : مقدمه بر رساله مقداریه
 ۴۳۶-۴۱۱ محمد مؤمن : رساله مقداریه، به کوشش تقی بینش (متن فارسی)
 ۴۷۰-۴۳۷ ستوده ، منوچهر : لهجه علی آبادفریم
 ۴۷۷-۴۷۱ ستوده ، منوچهر : لهجه سلبری

جلد یازدهم (۱۳۴۲)

- خاقانی شیروانی : نامها ، باہتمام ضیاء الدین سجادی
(متن فارسی) ۳-۳۴
- جمال زاده ، سید محمد علی : زبان عوامانہ
۳۵-۷۰
- اقتداری ، احمد : لہجہ فیشوری
۷۱-۹۲
- گلچین معانی ، احمد : فتوتنامہ ناصری سیواسی (متن فارسی)
۹۳-۱۰۲
- فتح اللہ سبزواری : اصول خطوط ستہ ، باہتمام ایرج افشار
(متن فارسی) ۱۰۳-۱۳۴
- اقتداری ، احمد : مقدمہ در احوال و آثار سدید السلطنہ
۱۳۵-۱۳۸
- سدید السلطنہ ، محمد علی : اصطلاحات کشتی
۱۳۹-۱۴۶
- سدید السلطنہ ، محمد علی : رسالہ وزن چو
۱۴۷-۱۵۴
- میرزا ابراہیمی ، محمد تقی : وقفنامہ سوهان
۱۵۵-۱۶۸
- افشار ، ایرج : چند فرمان مربوط بہ یزد
۱۶۹-۱۷۴
- فجوانی ، حسین : قشونکشی نادرشاہ بہ ہند (نقل از
سیر المتأخرین)
۱۷۵-۱۹۲
- افشار ، ایرج : جزئی از جلد دوم «جامع مفیدی»
۱۹۳-۲۲۸
- نظام الدین احمد : جامع الہدایۃ فی علم الرمایۃ (متن فارسی) ۲۲۹-۲۷۸
- دانش پڑوہ ، محمد تقی : یادداشتہائی دربارہ جامع الہدایۃ
۲۷۹-۲۸۰
- ضرابی ، منوچہر : کتب شادگان
۲۸۱-۲۹۲
- آیتنی ، عبدالمحمد : لغات کشف الاسرار
۲۹۳-۳۰۵

جلد دوازدہم (۱۳۴۳)

- احمدی کرمانی ، شیخ یحیی : فہرست اسامی فرماندہان کرمان ،
تصحیح محمد ابراہیم باستانی پاریزی (متن فارسی) ۱-۸۵
- باستانی پاریزی ، محمد ابراہیم : شرح احوال شیخ یحیی
۸۶-۸۷
- دانش پڑوہ ، محمد تقی : کتابشناسی فرقوادیان
۹۸-۱۲۱
- خدا بندہ لو ، محمد ابراہیم : روزنامہ سفر خراسان و سیستان ،
بکوشش ایرج افشار (متن فارسی) ۱۴۵-۱۷۳

- ندیم الملک اصفهانی، حیدرعلی : تاریخ مختصر اصفهان،
 ۱۷۳-۱۴۵ بکوشش ایرج افشار (متن فارسی)
 ۱۹۷-۱۷۴ وهمن، فریدون : زبان بهلوی و آثار آن
 ۲۱۷-۱۹۸ وهمن، فریدون : داروی خرسندی (متن بهلوی)
 ۲۴۲-۲۱۸ صبا، محسن : تاریخچهٔ ایرانشناسی در انگلستان و آمریکا
 ۲۷۲-۲۴۳ ستوده، منوچهر : مثل‌های فیروزکوهی
 _____ : جواهر نامه، به کوشش محمدتقی دانش‌پژوه
 (متن فارسی)
 ۲۶۶-۲۷۳ میرابوالقاسمی، محمدتقی : دو فرمان دربارهٔ طالقان
 ۲۹۷-۲۶۷ کارنگ، عبدالعلی : فرمان محمدشاه
 ۳۰۱-۲۹۸ منتظر صاحب، علی اصغر : نسخهٔ ناشناخته در تاریخ کرمان
 ۳۱۸-۳۰۲ اقتداری، احمد : فرمان شاه طهماسب
 ۳۲۲-۳۱۹ آل احمد، جلال : اشاره‌ای دیرآمده بر لهجهٔ رامند
 ۳۲۸-۳۲۳ کندی، غفار : نامه‌های خاقانی
 ۳۳۹-۳۲۹ _____ اوراق و اسناد قدیمی، به اهتمام ایرج افشار
 ۳۴۵-۳۴۰

جلد سیزدهم (۱۳۴۴)

- هروی، قاسم : قواعد ضرب و قسمت و طریق تقسیم آب،
 به کوشش ایرج افشار (متن فارسی)
 ۶۷-۵ اقبال، عباس : مناقب الطاهرین
 ۷۱-۶۸ بهرنگی، صمد : ماضی و مضارع در جریان در زبان کنونی آذربایجان
 ۷۶-۷۲ قائم مقامی، جهانگیر : توضیح دربارهٔ يك نامهٔ تاریخی
 ۸۳-۷۷ دانش‌پژوه، محمدتقی : دو نامهٔ فارسی از صدرالدین شیرازی
 ۱۰۰-۸۴ طاهری، عبدالغفور : تذکرهٔ جلالی، به کوشش ایرج افشار
 (متن فارسی)
 ۱۵۴-۱۰۱ خاقانی شیروانی : ختم الغرائب، به کوشش دکتر ضیاءالدین
 سجادی (متن فارسی)
 ۱۸۷-۱۵۵ افخم الملک : سفرنامهٔ تهران به شیراز نظام الملک، به کوشش
 ایرج افشار (متن فارسی)
 ۲۷۸-۱۸۸ ظاهر، غلامرضا : لغتنامهٔ قمشه
 ۲۹۷-۲۷۹

دانش پژوه ، محمد تقی : کشف الحقائق نسفی (انتقاد کتاب) ۲۹۸-۳۱۰
دانش پژوه (و) ایرج افشار : کتابی مهم تألیف عبدالقاهر اهری ۳۱۱-۳۲۲

جلد چهاردهم (۱۳۴۵/۶)

باستانی پاریزی ، محمد ابراهیم : مقدمه بر جغرافیای کرمان ۵-۱۹
وزیری کرمانی ، احمد علی : جغرافیای مملکت کرمان ۲۰-۲۸۶
مینوی ، مجتبی : قبالة فارسی از قرن ششم ۲۸۷-۲۸۸
دانش پژوه ، محمد تقی : سرگذشتنامه عارفان بم ۲۸۹-۲۹۷
دانش پژوه ، محمد تقی : مجموعه رسائل فلسفی ۲۹۸-۳۰۶
دانش پژوه ، محمد تقی : مجموعه رسائل خجندی ۳۰۷-۳۱۲
طهماسب صفوی : وقفنامه آب فرات ، به کوشش ایرج افشار ۳۱۳-۳۱۸
افشار ، ایرج : مقدمه بر دورساله عرفانی ۳۱۹-۳۲۰
ابو جعفر محمد کاتب : شرایط مریدی (متن فارسی) ۳۲۱-۳۲۸
اسفزاری ، مجدالدین : فصل در عرفان (متن فارسی) ۳۲۹-۳۳۷
وفسی ، محمد باقر : واقعه وفی ، به کوشش ابراهیم دهگان ۳۳۸-۳۴۹
فرشید ورد ، خسرو : پیوندهای تخصیص
و کیلی طباطبائی تبریزی ، رضا : تاریخ عراق (اراک) ،
به اهتمام منوچهر ستوده ۳۶۲-۴۶۰

جلد پانزدهم (۱۳۴۷)

افشار ، ایرج : مقدمه بردوائر از حسین ایبوردی ۵-۸
حسین ایبوردی : چارتخت ، به کوشش ایرج افشار (متن فارسی) ۹-۸۴
حسین ایبوردی : انیس الماشقین ، به کوشش ایرج افشار (متن فارسی) ۸۵-۱۶۰
قزوینی ، محمد : یادداشتهای قزوینی بر جهانگشا ، به کوشش
محمد روشن ۱۶۱-۲۲۱
دانش پژوه ، محمد تقی : دو رساله در شناخت عطر ۲۲۲-۲۲۳
ابن مندوبه : رساله فی اصول الطیب ، به کوشش محمد تقی
دانش پژوه (متن عربی) ۲۲۴-۲۵۳
_____ : عطرنامه علائی ، به کوشش محمد تقی دانش پژوه
(متن فارسی) ۲۵۴-۲۷۶

- نذیر احمد : شاه عباس وشاهان قطبشاهیہ
 ۲۷۷-۲۲۶ ————— : روزنامہ سفر خراسان، به کوشش کریم
 اصفہانیان (متن فارسی)
 ۳۲۷-۳۵۸
 وامقی : ایرج : کلیسای مسیحی ایران (از سعید نفیسی) ۳۵۹-۳۸۷
 آرام ، احمد : اقرا باذین کندی (چاپ مارتین لوی) ۳۸۸-۴۰۳
 جعفری ، علی اکبر : فرهنگ نامهای اوستا (از هاشم رضی) ۴۰۴-۴۴۷
جلد شانزدهم (۱۳۴۸)
 سید یوسف حسین : رسالہ جلدسازی ، به کوشش ایرج افشار
 (متن فارسی)
 ۴۳-۱
 ابو الفضل میبیدی : فصول ، به کوشش محمد تقی دانش پڑوه
 (متن فارسی)
 ۴۴-۸۹
 صفاء السلطنہ : تحفة الفقرا ، به اهتمام رکن الدین ہمایون فرخ
 (سفر نامہ)
 ۹۰-۱۹۰
 ابی سعد ترمذی : مناظرۃ الوردو بنت الکریم، به اهتمام حسن
 عاطفی (متن فارسی)
 ۱۹۱-۲۲۰
 ————— : قصہ ای از اسکندر، به کوشش ایرج افشار
 (متن فارسی)
 ۲۲۱-۳۴۱
 طبری : ترجمہ سورۃ الحج وقصہ از تفسیر طبری، به کوشش
 کرامت رعنا حسینی (متن فارسی)
 ۲۳۲-۳۳۹
 دانش پڑوه ، محمد تقی : آثار وسخنان شیخ جام
 ۲۴۰ بیعد

جلد ہفدهم (۱۳۴۹)

- تحفة العشاق با مقدمہ ایرج افشار (متن فارسی و
 ترکی)
 ۳۶-۱
 فارسی ، ابو الحسن محمد : حل التقویم، به کوشش تقی بینش
 (متن فارسی)
 ۲۷-۸۰
 سید حسن : قدیمیترین مقدمہ فارسی بر سفر نامہ ناصر خسرو
 ۸۱-۱۱۷
 محمد حسن ملک الحکماء : سرگذشت، به اهتمام ایرج افشار
 ۱۱۸-۱۴۸

جلد هیجدهم (۱۳۵۱)

- عبیدزاکانی: منتخب آثار، به کوشش ایرج افشار (متن فارسی) ۸۵-۱
 کتیرائی، محمود: فرهنگ لغات عامیانه ۱۱۲-۸۶
 صبا، علیرضا: اشاری به لهجه‌های خراسانی ۱۲۹-۱۲۲
 تقی زاده، سیدحسن: قسمت اضافی تحفة الملوك ۱۳۷-۱۳۰
 تقی زاده، سیدحسن: تقویم و پنجه‌کاشان ۱۴۲-۱۳۸
 صالح، علی‌پاشا: تقویم و پنجه‌کاشان ۱۵۶-۱۴۲
 دانش‌پژوه، محمدتقی: اصفهان و طاووس‌خانه آن (چندمتن) ۲۴۳-۱۵۷
 لاهیجی، شمس‌الدین محمد: شرح قصیده مسیحیه خاقانی،
 به کوشش سیدضیاءالدین سجادی (متن فارسی) ۳۶۰-۲۴۴
 کتیرائی، محمود: کتابشناسی کسروی ۳۹۸-۳۶۱
 ریکس، توماس: دریانوردی در خلیج فارس ۴۳۲-۳۹۹

جلد نوزدهم (۱۳۵۲)

- شفیعی کدکنی، محمدرضا: فخرالدین مطرزی و کمال‌الدین
 اسماعیل اصفهانی ۹-۱
 علاءالدوله سمنازی: وقفنامه ده نمک، به کوشش حسین
 محبوبی اردکانی ۱۸-۱۰
 اقبال، عباس: کلیله و دمنه ۴۸-۱۹
 ———— تشخیص و ترقیم القاب (متن فارسی) ۶۱-۴۹
 صبا، محمودخان ملک‌الشعرا: ترتیب القاب (متن فارسی) ۸۸-۶۲
 نذیر احمد: تعلیقاتی بر لباب الالباب عوفی
 رشیدالدین فضل‌الله: تقریرات خواجه رشیدالدین فضل‌الله
 به تحریر علامه حلی، به کوشش عزیزالله عطاردی قوچانی
 (متن فارسی) ۱۱۷-۱۰۶
 مدرسی طباطبائی، حسین: فرمانهای امراء ترکمان در
 تقویض تولیت آستانه قم ۱۳۵-۱۱۸
 عمادی، عبدالرحمن: لغات و فواید دستوری «فرخنامه جمالی» ۱۸۲-۱۳۶
 «تلگرافچی فرنگی»: سفرنامه، به کوشش عباس سایبانی
 و ایرج افشار ۲۶۰-۱۸۳

- دانش پژوه، محمد تقی : چند اثر فارسی در اخلاق
 هاندا، کواچی : خلاصة التواریخ وزبدة التواریخ
 ۲۸۴-۲۶۱
 ۳۲۸-۲۸۵
 جلد بیستم (۱۳۵۳)
- قزوینی، محمد : تصحیحات حدائق السحر، به اهتمام ایرج افشار ۳۸-۱
 تنکا بنی، میرزا طاهر : کتب درسی قدیم، به اهتمام ایرج افشار ۸۲-۳۹
 دیوان بیگی، رضاعلی : میرزا رضاعلی از رجال عهد ناصری ۱۲۲-۸۳
 افشار، ایرج : فرامین میرزا رضاعلی نایب الوزاره ۱۴۴-۱۳۳
 نراقی، حسن : تاریخچه خاندان غفاری کاشان ۱۶۴-۱۴۵
 غفاری، اصلان : شجره خاندان غفاری کاشان ۲۰۵-۱۶۵
 غفاری، فرخ : کتابشناسی خاندان غفاری کاشان ۲۴۴-۲۰۶
 مدرسی طباطبائی حسین : وقفنامه ای از ترکمانان قراوقیونلو ۲۷۵-۲۴۵
 همدانی، سیدعلی : مشارب الاذواق، به کوشش محمد ریاض
 (متن فارسی) ۳۱۵-۲۷۶
 باخرزی، سیف الدین : وصایا به سید شمس الدین حسینی،
 به کوشش ایرج افشار (متن فارسی) ۳۲۳-۳۱۶
 پاکدامن، ناصر : نجم الدوله و رساله نفوس تهران ۳۴۷-۳۲۴
 نجم الدوله اصفهانی : رساله نفوس تهران (متن فارسی) ۳۸۵-۳۴۸
 فروغی، ابوالحسن : ترجمه احوال نجم الدوله ۳۹۳-۳۸۶
 پاکدامن، ناصر : کتابشناسی نجم الدوله ۳۹۵-۳۹۴
 دانش پژوه، محمد تقی : آمار مالی و نظامی ایران
 ۴۲۳-۳۹۶
 در سال ۱۱۲۸
- Farmanfarmaian, H.** : فرمانفرمایان، حافظ :
 Observations on sources for the study of 19th and 20th century
 of Iranian History 1-34
- Savory, Roger M.** : سیوری، راجر :
 «The Strong Rope» – The Persian Historical and Cultural
 Tradition 35-65
- Fischel, Walter J.** : فیشل، والتر :
 The Contribution of the Persian Jews to Iranian Culture and
 Literature 64-94

انتشارات فرهنگ ایران زمین

تاکنون تعدادی انتشارات منفرد مستقل به نام این مجله انتشار یافته است که هیچ یک به سرمایه مجله نبوده است. فهرست انتشارات و نام سرمایه گذار هر یک بدین شرح است:

- ۱- فرهنگ لارستانی: تألیف احمد اقتداری، بامقدمه ابراهیم پور داود، ۱۳۳۴ (به سرمایه احمد اقتداری)
- ۲- تاریخ کاشان: تألیف عبدالرحیم ضرابی منخلص به سهیل، به انضمام یادداشت‌های الهیار صالح، به کوشش ایرج افشار. چاپ اول ۱۳۳۵ (چاپ مستخرج مجله). چاپ دوم ۱۳۴۱، (ناشر ابن سینا).
- ۳- فرهنگ بهدینان (زردشتیان): گردآوری جمشید سروش سروشیان، بامقدمه ابراهیم پور داود، به کوشش منوچهر ستوده، ۱۳۳۵ (به سرمایه ج. سروشیان).
- ۴- فرهنگ کرمانی: گردآوری و تألیف منوچهر ستوده. ۱۳۳۵ (به سرمایه همایون صنعتی).
- ۵- دو رساله در آثار علوی: ۱- الرسالة السنجرية فی الکائنات العنصرية تألیف زین الدین عمر ساوجی. ۲- رساله در آثار علوی، تألیف محمد بن مسعود (دومتن فارسی قرن ششم هجری). به کوشش محمد تقی دانش پزوه ۱۳۳۷. (به سرمایه مشترک محمد تقی دانش پزوه و ایرج افشار).
- ۶- جامع الخیرات: متن وقفنامه سید رکن الدین یزدی. به تصحیح محمد تقی دانش پزوه و ایرج افشار، ۱۳۴۱ (چاپ مستخرج از مجله).
- ۷- فرهنگ لغات عامیانه: گردآوری سید محمد علی جمالزاده، بادبیاچه ایرج افشار. به کوشش محمد جعفر محجوب، ۱۳۴۱ (ناشر ابن سینا).
- ۸- سفرنامه ابودلف در ایران: تألیف ابودلف مسعربن مهلهل، تصحیح ولادیمیر مینورسکی، ترجمه ابوالفضل طباطبائی، ۱۳۴۲ (ناشر اسدی).

- ۹- سمیریه: تألیف ابوطاهر سمرقندی. به کوشش ایرج افشار، ۱۳۴۳ (ناشر کتابفروشی اسدی).
- ۱۰- تاریخ جدید یزد: تألیف احمد بن حسین کاتب (از قرن نهم)، به کوشش ایرج افشار، ۱۳۴۵ (ناشر ابن سینا).
- ۱۱- فرخ نامه: تألیف ابوبکر مطهر جمالی یزدی، به کوشش ایرج افشار، ۱۳۴۶ (ناشر امیر کبیر).
- ۱۲- استرآباد نامه: تدوین مسیح ذبیحی، با همکاری ایرج افشار و محمد تقی دانش پژوه، ۱۳۴۸ (ناشر ابن سینا).
- ۱۳- دیوان کهنه حافظ: به کوشش ایرج افشار، ۱۳۴۸ (ناشر ابن سینا).
- ۱۴- فهرست نسخه‌های خطی (چهار کتابخانه مشهد): تألیف عبدالله نورانی، محمد کاظم شانه‌چی، تقی بینش، زیر نظر محمد تقی پژوه، ۱۳۵۱ (به سرمایه انجمن آثار ملی).
- ۱۵- فهرست نسخه‌های خطی (دو کتابخانه مشهد): تألیف عبدالله نورانی، محمد کاظم شانه‌چی، تقی بینش، زیر نظر محمد تقی دانش پژوه، ۱۳۵۱ (به سرمایه انجمن آثار ملی).
- ۱۶- منتخب اشعار فارسی: از آثار یهودیان ایران، گردآوری آمنون تنضر، ۱۳۵۲.
- ۱۷- فهرست نسخه‌های خطی (کتابخانه‌های رشت و همدان): تألیف محمد روشن، جواد مقصود، پرویز اذکائی، محمود فاضل، زیر نظر محمد تقی دانش پژوه، ۱۳۵۳ (به سرمایه انجمن آثار ملی).
- ۱۸- جهادیه: اثر میرزا بزرگ قائم مقام فراهانی. تجدید چاپ از روی چاپ ۱۲۳۴ ق. با مقدمه جهانگیر قائم مقامی، ۱۳۵۲ (سلسله چاپ لوحی، ش ۱). (به سرمایه مشترک یاران: ایرج افشار، کاووس جهان‌داری، محمد تقی دانش پژوه، عباس زریاب خویی، عبدالرحمن عمادی، حافظ فرمانفرمایان).
- ۱۹- خاندان غفاری: خاندان غفاری. تألیف حسن نراقی و اصلان غفاری و فرخ غفاری، ۱۳۵۳ (چاپ مستخرج از مجله به سرمایه معاون الدوله غفاری).
- ۲۰- سفرنامه ناصرالدین شاه به خراسان: به خط کلهر، تجدید چاپ از روی چاپ ۱۳۰۰ قمری، ۱۳۵۴ (سلسله چاپ لوحی، ش ۲) (به سرمایه مشترک یاران).
- ۲۱- مجموعه کمینه: مقالاتی در کتابشناسی و نسخه‌شناسی، از ایرج افشار، ۱۳۵۴ (به سرمایه شخصی).